

Українська держава понад усе!

Видання Історичного клубу "Холодний Яр"

2017 рік
Вересень
Число 9 (379)

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

НАШ ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС – 33545

СВЯТО ПІСНІ В КОРСУНІ

19 серпня 2017 р. в м. Корсуні-Шевченківському в затишному сосновому лісі Соснівка на березі Росі відбувся фестиваль козацько-стрілецької лірики "Тихо над річкою". Уже традиційно концерт почався з чарівних звуків тулумбаса. Лиш стихли вони, як гурт "Манжари" завів стрілецьку пісню "Ой у лузі червона калина". Її підхопили народні гурти "Червона Калина", "Берегиня", "Явори" та кілька сотень учасників фестивалю. Таки не тихо, а могутньо попливла над річкою Россою пісня Українських січових стрільців.

Вітаючи учасників, засновник фестивалю "Тихо над річкою" Роман Боровик подякував за фінансову допомогу членам Історичного клубу "Холодний Яр" Романові Ковалю та Ігореві Гавришищину, а також керівникові фірми "АгроРос" Петрові Свичу і колективі Корсунської швейної фабрики. Привітав зі святом української пісні й панотець УПЦ КП Ростислав.

Які пісні пливли в той день над Россою?

Чоловічий гурт "Манжари" з Корсуни виконав пісню "Срібна Рос", народний самодіяльний фольклорний гурт "Червона калина" із села Нетеребки – "А за селом" і "Буркуні", чоловічий вокальний ансамбль "Явори" із с. Квітки – "Козацьку похідну", "Козачку", "Ти лети, мій коню", а жіночий ансамбль "Берегиня" (с. Квітки) – "Українські козаки" і "Козак молодий".

Фольклорно-етнографічний рідний ансамбль "Буття" у складі Олега Бута, Оксани Бут, Василя Лютого та Василя Бута проспівали пісні "Ой на горі на Маківці", "В Україні радість стала", "Ой горе тій чайці" (ймовірний автор – Іван Мазепа), "Козацька", а також старовинну козацьку пісню з Гетьманщини "Да забелі сніжки" й пісню УПА "Ой там у лісі, в темнім бору".

Поет і композитор Валерій Мартишко проспівав власні пісні "Заплітала в косу", "Дочекайся мене", "Ідуть наші на Донбас" і "Чорні запорожці". Цього дня в п. Валерія був день народження. Від імені Історичного клубу "Холодний Яр" його привітали цінним подарунком Ігор Гавришишин.

З почуттям виступили чудові корсунські діти. Восьмилітній Ілля Кошобенко прочитав вірш "Козачата", чотирнадцятилітній Михайло Нагаєць – вірш "Україні" (сл. Василя Бур'яна), Аліна Гончаренко – вірш "Чорному козакові Романові Боровику" (сл. Анни Савранської):

І звідси, де незламного Тараса
Живі стежини в скелях котрий вік,
Звучить потужний голос тулумбаса –
То Корсунь прославляє Боровик.

Чудово виконала дві пісні Ріма Хромцова – "В чистім полі" (сл. і муз. Сергія Доценка) і народну "Ой верше мій, верше". Співав і улюбленець корсунських дівчат Юрій Старчевод, а завдяки бандуристці з Перемишля Наталці Кіх ми почули пісні, які співають українці Польщі.

Дивовижне уміння володіти козацькою шаблею і списом продемонстрував Руслан Богданов із організації "Корсунь-Січ" (отаман Геннадій Єгоров). З великим успіхом виступив улюбленець дітей та їхніх бабусь Сашко Лірник, який розкуто, з гумором прочитав козацькі казки, залучаючи до дійства глядачів.

Корсунців привітав Сергій Коваль, учасник боїв за Дебальцеве, сільський голова с. Товмача Шполянського р-ну – батьківщини отамана Холодного Яру Івана Лютого-Лютенка та отамана Чорного Ворона (Чорноусова). А отаман "Товмачського куреня" Дмитро Вовк майстерно проспівав "Стрілецький романс".

Охорону заходу здійснювали козаки "Корсунь-Січ". Вони ж провели майстер-класи з володіння шаблею і списом та показові бої, а старшим людям забезпечили можливість виміряти артеріальний тиск. Діти ж радісно підставляли свої личка для патріотичних Body Art.

Благодійну акцію на підтримку вояків АТО здійснила волонтерська група Корсунщини: учасники фестивалю плели маскувальні сітки та збирали кошти для воїнів АТО. А представник Історичного товариства "Чорні запорожці" Василь Ільчишин провів екскурсію виставкою "Народна війна".

Роман Коваль розповів про трагедію на ст. Сотники, яка сталася 1926 року. Тоді просто на пероні енкаведистів убив лікаря Армії УНР Дмитра Олтаржевського (про це писала "Незборима нація" в серпневому числі). На концерті був присутній рідний племінник лікаря Дмитра Олтаржевського, мешканець Корсуни Олександр Двірний, 1935 р. н. Люди щиро привітали його.

Перед виступом солістів гурту "Рутенія" Роман Коваль представив нову книжку Історичного клубу "Холодний Яр" – другий том енциклопедії Визвольної боротьби "Подєбрэдський полк Армії УНР".

"Книжку я створив разом з Віктором Моренцем і Юрієм Юзицем, – сказав Роман Коваль, – В ній ви зможете прочитати біографії славних ваших земляків, несправедливо вами забутих. Ось лише кілька імен з цієї книжки: підполковник 5-ї Херсонської дивізії Армії УНР Сергій Красовський із

Золотоноші, хорунжий Сірої дивізії Іван Лютенко із Черкас, підполковник 3-ї Залізної дивізії Олекса Макушенко з м. Лисянки, підполковник Армії УНР Матвій Мельник із с. Яблунівки Черкаської області, хорунжий кінноти Армії УНР Методій Метельський із с. Громи Уманського району, хорунжий Армії УНР Володимир Мірошніченко із Черкас, поручник Армії УНР Левко Муравський із с. Дзензелівки Маньківського району, сотник Армії УНР Гаврило Мяловський, козак Армії УНР Яків Панченко із с. Прохорівки Канівського району, делегат трьох військових з'їздів у Києві в 1917 р. Федір Мірошніченко із с. Веселого Кута Шполянського району. А наостанок – кілька слів про Андрія Мойсіяху із с. Ліпнявого Канівського району – вояка Армії УНР і Карпатської Січі, вчителя, інженера-економіста, диригента і співака. У "Перебізі життя" він зазначав: "Ще малим човном по Дніпру їздив я на могилу батька Тараса... В 1918 р. вчителював у школі в с. Вітовці Переяславського повіту. В селі організував "Просвіту", був головою її; заклавав капелю і почав по святкам давати концерти в м. Переяславі і по селам. Мета моя була показати красу рідної пісні, відмилити молодь від брудних фабричних московських пісень і придбати прихильників Неньки України". Тепер це робимо ми", – сказав Роман Коваль і представив солістів гурту "Рутенія" Анатолія Сухого та Василя Лютого.

Вони енергетично виконали пісні Анатолія Сухого "А я возьму кріса", "Деся за Дніпром", "Чардаш", "Скоростріл фуфайка", "Пане полковнику" (сл. Олександра Веремчука), "Марш УНСО" (сл. Костя Єрофєєва), "На горі Кальварії", "Хто живий – в ряд ставай".

Наостанок в гурт "Буття" запропонував програму "Як і що грали наші діди і бабусі". Гурт награв такі мелодії: "Надобридень", "Полька", гопак "Дурібало" (всі три записані в с. Зеленькові, що неподалік Корсуни), "Полька Андрійчукова з Полісся", "Полька старосвітська з Полісся", "Танець падишанець із Полісся", "Полька бістра", українська "Кадриль". Радісно, що в танок пішло багато молоді!

Організували корсунське свято української пісні й танцю Історичне товариство "Чорні запорожці", Історичний клуб "Холодний Яр", Корсунська районна організація ВО "Свобода" та Волонтерська група при Спасо-Преображенському храмі УПЦ КП. Козакам слава!

Прес-служба
Історичного клубу
"Холодний Яр"

"Незборима нація" – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

"ЖІНКИ У ВИЗВОЛЬНІЙ БОРОТЬБІ"

НЕСТЕРЕНКО (НЕСТЕРЕНКО-ВА) Марина Олексівна (30.09.1897, с. Єзери (Язвори) Должанської вол. Чериковського пов. Могилівської губ., нині Черківського р-ну Могилівської обл., Білорусь – 11.11.1948, м. Регенсбург, Німеччина). Сестра-жалібниця (1914 – 1915), підпільниця, громадський діяч, перекладач, педагог; завідувача харчовим пунктом для біженців на ст. Соколівка (1915 – 1916), перекладач Надзвичайної української місії та при Головному управлінні Генерального штабу Армії УНР (1919), вчитель вищої початкової школи та скарбник "Просвіти" м-ка Сморчича Кам'янецького пов. (09.1920), службовець Міністерства народної освіти та Української гімназії (м. Тарнів, Польща, 11.1920).

САНІТАРНИЙ ШЕФ КОЗАЦЬКОГО ЗАГОНУ ІМ. ГОНТИ (НАРИС НА ОСНОВІ ВОЄННОГО ЗАПИСНИЧКА)

У нашої визвольної війни дало багато жінок незчислим докази їх горячої любові для рідного краю й їх посвяти для загального добра. Хто перебував воєнну кампанію під Львовом, той знає, яку величезну прислугу віддавали українській армії місцеві жінки – селянки й інтелігентки. Жінки переходили позицію, жінки заходили аж до міста Львова і назад щасливо вертали, жінки організували кухні для сотень, що стояли в їхньому селі, жінки пекли у своїх печах хліб для свого війська, пражили жито на каву, жінки творили в разі потреби першу поміч для ранених стрільців, а навіть брали кріс у руки та йшли до наступу. Приміром, було так у наступі на Великополе під Городком в березні 1919 р., де то сільська дівчина з міліцією сусіднього села наступала враз із військом Х бригади на польські позиції, до побідного здобуття українського села, за що дістала похвалу від курінного Володимира Секунди.

І при тій самій частині І корпусу УГА під Львовом була одна дівчина, яка перейшла цілу воєнну кампанію – від заняття Львова аж до польської неволі в 1920 р., яка перейшла всі зрими і незрими скрижалі незavidної долі Галицької Української Армії. І про неї хотів би я сказати слів кілька, бо до цього часу ніде про це й згадки не було. Дівчиною цією і була молода 20-літня учителька, сирота по священику панна Ірина Романа Шмigelьська.

Ірину пізнав я в січні 1919 р. під Куликівом при Козацькому Загоні ім. Гонти, який стояв під командуванням палкого патріота Придніпрянця Андрія Долуда. Було це під час відважного переходу відсічі (?) польського ген. Ромера із Рави Руської через Жовкув – Куликів – до Львова в дні 9, 10 і 11 січня.

Нас кинули з полудневого відтинка Львова (група от. Микитки) на північ як запасний курінь. І під час крилового наступу на Ромерівців із Зіболок в напрямі на шосе Жовква – Куликів стрів у безпосередно з розстрілюю "команданта санітетів" в червоному кошуку з перев'язкою червоного хреста на руках з кількома "лапай-духами" (військовими санітарами. – Ред.).

Ишла ця санітарна стежа вслід за наступаючими, не зважаючи на безпосередню небезпеку. Наступ удався, для санітетів роботи тоді було багато.

До Зіболок принесено й привезено понад 30 ранених, яким на полі бою уділено вже першої помочі. Санітарна стежа дістала похвалу, але командант стежі дістав від полковника [Віктора] Курмановича виговір за "легкодушність" (легковажність. – Ред.). І так було частіше. Дійшло навіть було до того, що команданти санітетів виразно заборонено "пхатися" до бойової лінії. А цю заборону відчувала Ірина Шмigelьська] найболучіше і боронилася проти неї.

Білоруської національності. Народилася в сім'ї князя Олексія Оболенського та Олени з Кдтерів (?). Її батько був противником царського абсолютизму, сповідував ліберально-демократичні погляди. У дитячому віці познайомилася із Львом Толстим. Спількувалася з особами царського роду. Зустрічалася із Григорієм Распутінім.

1907 року вступила до Маріїнської жіночої гімназії в Могилеві, звідки перевелася до Кембриджа, де закінчила 4 класи (1910). 7-й клас закінчила з великою срібною медаллю ("з правом на золоту") та фаховий 8-й – при Дворянському інституті шляхетних дівчат ім. Олександра III (Москва, 1914). Власним коштом створила шпиталь, де працювала сестрою-жалібницею (1914 – 1915). У першому шлюбі – за Дмитром Кропоткіним. Лютнева революція застала її в Києві. Під її впливом стає українською патріоткою. Сказала, що в цьому немає нічого дивного, адже рос. князі роди здельшого з України, з Києва, це все нащадки київського князя Володимира Мономаха. "Я тільки вернулася до свого краю і народу, з якого вийшли мої предки".

З грудня 1918 р. працювала в департаменті імпорту Міністерства торгівлі й промисловості УНР. Як перекладач торговельної місії відвідала Угорщину, Австрію та ЧСР (01.1919). У Кам'янці-Подільському працювала при Генеральному штабі Армії УНР як зв'язкова з повстанцями (1919). Вкотре перейшовши фронт, захворіла тифом та залишилася у Києві. 1920 року більшовики

вбили її чоловіка – князя Дмитра Кропоткіна.

Після ліквідації дипломатичної місії працювала у Варшаві при Надзвичайній українській місії. Інтернована до табору м. Каліша, де 6 вересня 1924 р. вийшла заміж за Панаса Нестеренка. У "Перебізі життя" зазначила: "Українка по чоловікові, по походженню білоруска".

З 28 листопада 1924 р. – в ЧСР. Народила сина Олексу. Прийнята на кооперативний відділ економічно-кооперативного ф-ту УГА в Подєбрадах (16.12.1925). Дипломна робота "Роля держави, самоврядування за кооперації в агрокультурних поліпшеннях" (керівник дипломної роботи – проф. Олександр Мицюк). В особовій справі диплома не виявлено.

У посмертній згадці зазначено, що вона "виховала для України двох синів", а як людина була "щирою вдачею та доброго серця, що відгукувалося на всяку чесну громадську справу. Була прямодушна, проста, рішуча, безстрашна, незалежна. Любила в людях правдивість, ненавиділа всяке плазунство, безхребетність, безхарактерність. До кінця лишилася вірною українкою, не втратила бадьорого оптимізму. "Вічна їй пам'ять, що з чистого ідеалізму возлюбила Україну, за неї боролася і жила вірою, що прийде час волі українського народу".

Роман КОВАЛЬ, Віктор МОРЕНЕЦЬ, Юрій ЮЗИЧ
З т. 2 енциклопедії "Подєбрадський полк" Армії УНР

ДЕНЬ ВІЙСЬК ЗВ'ЯЗКУ ЗСУ

У День військ зв'язку ЗСУ керівництво Військового інституту телекомунікацій та інформатизації запросило Історичний клуб "Холодний Яр" виступити перед офіцерами.

Вітаючи зі святом, Роман Коваль, побажав, щоб надійний зв'язок в українському війську став запорукою нашої перемоги, "адже перемагають армії, в яких зв'язок ефективніший". Далі він розповів про систему зв'язку в армії Богдана Хмельницького, в Холодному Яру, в кінному полку Чорних запорожців. Ось уривок виступу: "Тулумбас давав сигнал наступу і сигнал відступу. Сигнал наступу підлаштовував козаків до широкого спокійного кроку: раз – раз, раз – раз. Сигнал відступу був інший: два короткі удари, пауза, один удар, два – один, два – один... Використовували у війську Богдана Хмельницького й сурму. Цю традицію перейняв і Кінний полк Чорних запорожців Армії УНР. У штаті полку Чорних запорожців були посади штабних сурмачів. Сурмачі були й у кожній сотні. Ось спогад командира полку Чорних запорожців Петра Дяченка: "На мій знак сурмач заграв "сполах", і з вагонів височили козаки з рушницями, готовими до стрільби". А це інший фрагмент спогаду полковника Дяченка: "Полковий сурмач засурмив "Атата!", сотенні сурмачі підхопили. Сотні розвернулися у лаву і на рисях пішли на місто". Ось ще команди, які сурмили сурмачі: "тривога", "збірка", "сідлання коней", "відбій", "командири сотень – до командира полку та інші".

Заслужений артист України Тарас Силенко виконав "Пісню про Чорних запорожців", "Богатирі на заставі", "До города Конотопу військо підступало". Василь Лютий проспівав "У Холоднім Яру", "Мчать

козаки", "Аеропорт". Разом співаки виконали пісню "Ой чия ж то слава" (про Святослава Завойовника) та "Меч Арея", яку російські журналісти назвали "тимно українських карательних батальйонів".

Валерій Мартишко проспівав "Авдіївський вальс", "Дочекайся мене", "Ідуть наші на Донбас". А всі четверо членів Історичного клубу "Холодний Яр" заспівали про отамана Зеленого. Офіцери дякували широко і тепло, а після виконання піснi "Любо, братці, любо", яку багато хто з офіцерів підспівував, вибухнула неймовірна овація.

Роман Коваль завершив виступ Історичного клубу "Холодний Яр" закликком вивчати історію рідного народу та його війська. "Нащо там Суворови, Жукови, Ватутіни та інші тутні і путні! – сказав він. – У нас є свої прекрасні зразки: Святослав Завойовник, Богдан Хмельницький, Іван Виговський, Петро Болбочан, отаман Зелений, полковник Петро Дяченко, герої нинішньої Визвольної боротьби... Пам'ятайте, друзі: від того, який ви забезпечите зв'язок у війську, залежить доля українського народу. Слава Збройним силам України! Слава військовим зв'язківцям!"

Наприкінці Історичний клуб "Холодний Яр" дістав подяку від начальника 5 КППК полковника Валерія Паліводи – "за вагомий внесок у патріотичне виховання, підтримання морального духу захисників України та з нагоди 17-ї річниці Дня військ зв'язку ЗСУ".

Ще раз вітаємо військових зв'язківців зі святом!

Слава Україні!

На світлині Миколи Тихонова – останній акорд свята: члени Історичного клубу "Холодний Яр" та офіцери-зв'язківці.
Київ, 8 серпня 2017 р.

ВАСИЛЬ ТАРАСЮК-"ТАЙФУН" ЛЕЙТЕНАНТ 72-ї БРИГАДИ ЧОРНИХ ЗАПОРОЖЦІВ

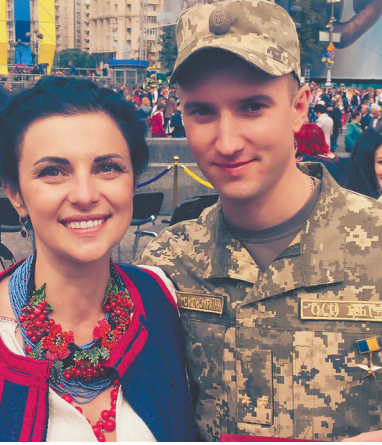
Людина, яка кинула виклик російському залізному монстру. Сховав у бліндажі піддєглих, взяв протитанковий гранатомет і підбив танк Т-72!

У тяжких авдіївських зимових боях завжди був попереду.

За час служби в промзоні Авдіївки дістав три поранення і чотири контузії.
На День Незалежності з рук Президента України отримав Золоту Зірку Героя України.
Козакові лише 23 роки.

Щиро вітаємо!
Козакам слава!

На світлині – Василь Тарасюк і Альона Шевцова.
Київ, 24 серпня 2017 р.

ДО 135-РІЧЧЯ МИХАЙЛА ГАВРИЛКА

7 вересня 2014 р. в Болехові відкрито пам'ятник Михайлові Гаврилку, митцеві-воїну, творцеві Шевчен-

кіани, організаторові українського війська, учаснику боїв за волю України (1915-го визволив Болехов). Восени 1920 р. більшовики спалили його в топці локомотива.

А напередодні 135-річчя від дня народження Михайла Гаврилка перед його пам'ятником встановлено гранітний камінь, на якому викарбувано в позолоті текст такого змісту: "Споруджено Історичним клубом "Холодний Яр" (Орест Абрагамович, Роман Коваль), Клубом українських митців, Союзом українко Болехова (Лариса Дармохвал). Скульптор Василь Ярич, архітектор Орест Скоп".

Роботу з гранітом та карбування літер здійснив скульптор зі Львова Василь Ярич.

Урочисте відкриття відбудеться 10 вересня 2017 року.

Союз українко Болехова та Історичний клуб "Холодний Яр" щиро дякує міському голові п. Богданові Мельнику за сприяння та фінансову підтримку.

ЗАГИНУЛИ ЗА УКРАЇНУ

Микола Романович Шевченко-“Манько” (19.12.1983, с. Зеленче Тербовлянського р-ну Тернопільської обл. – 2.09.2016, с. Денежникове Новоайдарського р-ну Луганської обл.)

Микола гідно й чесно відслужив рік у ЗСУ на Сході України й у березні 2016 року був демобілізований. Але не зміг всидити вдома, коли його друзі продовжували боронити Україну. Тож пішов до райвійськкомату та прохав, щоб його негайно знову відправили на передову. І підписав контракт на подальшу службу. Дві доби чекав у військкоматі попутного транспорту і таки потрапив знову до своїх друзів на фронт.

Служив він в обслузі артилерійської батареї 44-ї Окремої артилерійської бригади, був на доброму рахунку.

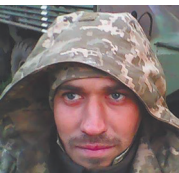
Загинув від кульового поранення в голову.

Тіло Миколи земляки зустріли на межі області. З того місяця скорботна процесія зупинялася в кожному населеному пункті, а в Тербовлянському районі священниками відправлялися заупокійні служби. Уздовж усього останнього шляху героя стояли люди. З квітами та запаленими лампадками в руках, вони молилися, ставали з похиленими головами навколішки.

На похорон 5 вересня прибуло багато людей з навколишніх сіл, Тербовлі, інших районів та областей України. Найперше – це його бойові побратими, які були поруч до останньої хвилини життя товариша, представник військового підрозділу та командир Миколи. Прийшли вшанувати бійця й багато інших вояків, зокрема представники ГО “Спілка учасників АТО Тербовлянщини”, волонтери, люди з Чорткова, Заліщиків, Борщєва, представники обласного та районного військових комісаріатів, очільники та інші представники влади міста і району. Під час поховання заупокійну службу відправляли 11 священників УГКЦ.

Неможливо описати біль втрати рідних бійця – 11-річного сина Сергія, сестри Наталі, матері Мирослави. Востаннє з матір’ю Микола зустрівся в Харкові, коли вона приїхала з Італії у відпустку. Микола прийшов у цивільному, він зовсім не хотів говорити про війну, все дивився в материнські очі й при цьому тримав її руки у своїх. Розмовляли дві рідні душі про все на світі, Микола виплескував словами всю свою любов до мами. Потім жінка говорила, що це були найщасливіші дні всього її життя.

Олег Володимирович Голуб (4.09.1985, Запоріжжя – 24.07.2016, м. Авдіївка Донецької області)

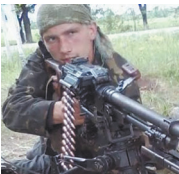

Військовослужбовець 81-ї Окремої десантно-штурмової бригади ЗСУ.

Призваний Запорізьким об’єднаним міським військкоматом 15 липня 2015 року під час 6-ї хвили мобілізації. У липні-серпні мала відбутися демобілізація.

Загинув у промзоні Авдіївки під час бою з ДРГ ворога. Залишив у горі батьків, дружину, дочку, 2010 р. н., і сина, 2012 р. н. Поховали козака 27 липня на кладовищі Святого Миколая в Запоріжжі. Вічна пам’ять!

Віктор Вікторович Єременко-“Снайпер” (16.07.1994, с. Білозір’я Черкаського р-ну – 10.09.2014, місто Артємівськ, тепер місто Бахмут Донецької обл.)

Його матір позбавили батьківських прав, тож виховувала Віктора бабуся. Виріс у злиднях. Попри матеріальну скруту, ніколи нічого чужого не взяв.

Навчався в Смілянській школі-інтернаті. Міг за себе постояти. Напевно, цього в інтернаті навчився...

Активний учасник Революції Гідності. Через це його виключили з Тальнівського будівельного технікуму, бо з ним “не було контакту”.

Коли почалися бої на Сході України, добровольцем записався до лав Національної гвардії. Слу-

жив кулеметником батальйону оперативного призначення Київської конвойної бригади. У зоні АТО пройшов три ротації.

“Відважний хлопець, ми пройшли разом Майдан, я бачив його в різних ситуаціях, він показував себе молодцем, – розповідає товариш Денис. – Вітя володів навичками рукопашного бою, завжди був готовий прикрити товаришів”.

В інтерв’ю виданню “Фокус” влітку 2014-го Віктор Єременко розповів про свої плани на мирне життя: “Якщо з’явиться можливість відпочити, я б поїхав з дівчиною на 3 – 4 дні на Дніпро з наметом. Краще нічого й бути не може. Адже я вже півроку на війні, якщо рахувати Майдан. Тільки кілька разів додому їздив. Після війни хочу піти працювати в органи, краще всього в СБУ. Хлопцям іноді дзвонять знайомі, пропонують таку роботу. Ви напишіть, що я хотів би в СБУ, може, й мені зателефонують. Адже там напевно потрібні люди, які не продаються”, – говорив хлопець.

Віктор загинув у бою – кульове поранення в груди.

Молодша сестра Ксенія згадувала: “Я його дуже любила, ми з ним завжди були разом, трималися одне за одного, допомагали. Знаєте, у нього дуже хороший, легкий характер, він завжди приходив друзям на допомогу. Але був впертий, стояв на своєму. Я його дуже просила не їхати в зону АТО, розуміла, що там можуть убити. Він тільки усміхнувся і сказав: “Я ж за вас їду”. Після третьої ротації ми з ним сильно посварилися, я говорила: “Ти своє відвоював, вистачить, нехай тепер інші їдуть!” А він: “Сестричко, я повернуся, зберемо друзів, махнемо на Дніпро з палатками, як раніше...” Пояснював, що не може своїх хлопців кинути. Посварилися. Він поїхав... Я була ображена на нього... Досі не можу пробачити собі цю сварку з братом. Часто ходжу на його могилу, прошу: “Вибачі!” Так хотілося б все повернути... Хоча б наговоритися з ним востаннє. Я знаю, що він загинув. Але іноді мені здається, що це неправда і він зайде, скаже: “Привіт, сестричко!”, а я кинуся йому на шию”.

Лицар ордена “За мужність” III ст. (посмертно), похований у с. Білозір’ї. Вічна слава!

За матеріалами ДеПо і “Дзвін”

Андрій Олександрович Зуєв (28.06.1994, Київ – 10.09.2016, м. Мар’їнка Донецької обл.)

Перед тим як іти на війну, він сказав: “Якщо зі мною щось трапиться, поховайте мене в селі біля моєї бабусі”.

Андрій був хлопцем позитивної вдачі – всіх підбадьорював, завжди в усьому допомагав, дивився останнім. Працював пожежником у 13-й частині Дніпровського району Києва, рятував людей та їхнє майно. 9 липня 2015 р. мобілізований Дніпровським РВК м. Києва. Після навчання в центрі “Десна” займався перегонами техніки до Рівного, Миколаєва, на полігон “Широкий Лан”. 3 28 травня 2016 р. перебував у постійному місці дислокації.

Водій-номер обслуги зенітно-ракетної батареї 10-ї Окремої гірсько-штурмової бригади Андрій Зуєв 9 вересня був у Мар’їнці, де проходив службу разом із батальйоном “Донбас-Україна”. Розширюючи та укріплюючи взводно-опорний пункт, підірвався на осколкового загроможувальній міні. Його негайно гелікоптером доставили до шпиталю, де 10 вересня о 2-й ночі він розпочав свій останній шлях – на небо.

Похований 12 вересня в с. Черняхівці Яготинського району Київської області біля своєї бабусі. Андрій заповіт батьки і брат виконали.

Розповідайте цю історію життя і смерті патріота, який прожив лише 22 роки, щоб це ім’я навіки закарбувалося в наших серцях.

Ян ОСОКА, “Незборима нація”

Михайло Костянтинович Добролета-“Добрий” (19.09.1992, м. Павлоград Дніпропетровської обл. – 23.02.2017, м. Авдіївка Донецької обл.)

Від народження мав прізвище Панімаськін. Навчався в павлоградській школі №8. У 6 класі врятував свою однокласницю, яка провалилася під кригу. 2010 року вступив до Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту, де провчився до 2012 року. Потім – рік строкової служби в місті Новомосковську. Демобілізувавшись, працював на різних ро-

ботах, навіть продавав на вулицях Дніпра повітряні кульки до Дня заоханих, а 1 червня 2013 року влаштувався на шахту “Самарська” в Павлограді. Хоч і працював на поверхні, але через тяжкий день зазнав важкої травми – йому відрізало фаланги на вказівному та середньому пальцях правої руки.

Це була світла людина. Відкрита до людей, глибока і чуйна. Романтик. З ним завжди було легко. Любив усамітнюватися на природі. Особисте життя ще не склалося. Майже ні з ким не зустрічався, не встиг знайти ту, яка розуміла б його без слів.

Займався на брусах, любив їздити на велосипеді.

23 червня 2016 р. підписав контракт із ЗСУ.

Молодший сержант 1-ї роти охорони батальйону охорони 55-ї Окремої артилерійської бригади Михайло Добролета загинув від кулі снайпера.

Поховали героя 27 лютого в місті Павлограді. Залишилися у тузі батьки, бабуся, брат і двоюрідна сестра.

Пам’ятаймо цю добру і сміливу людину.

Ян ОСОКА, “Незборима нація”

Денис Богданович Здоровець (25.09.1994, Київ – 3.11.2016, промзона м. Авдіївки Донецької обл.)

2010 року Денис почав навчатися в Деснянському економіко-правовому технікумі при МАУП. Здобувши диплом бакалавра, вступив до академії на заочне відділення.

Любив спорт, грав у регбі, виступав за київську команду “Авіатор”. Міг годинами накручувати педалі велосипеда. Працював помічником народного депутата.

Мав чисте серце і добру душу. Був справедливий. Його всі любили. Якось побачивши, що до дівчини чіпляються хулігани, заступився за неї. Його тоді сильно побили, вибили челепу...

27 лютого 2016 р. Денис підписав із ЗСУ контракт на три роки. До 29 квітня навчався в центрі “Десна”.

Санітар-стрілець взводу 1-го механізованого батальйону 72-ї Окремої механізованої бригади Денис Здоровець загинув о 19.00 у промзоні Авдіївки Донецької області – 120-мм міна влучила в його окоп.

Війна може вирвати солдатів з обіймів життя, але вона не випалить спогад про цю сміливу і шляхетну людину.

Ян ОСОКА, “Незборима нація”

Богдан Олександрович Корнелюк (28.09.1994, м. Нововолинськ Волинської обл. – 12.01.2017, смт Станція Луганська Луганської обл.)

Між нами та війною – наші воїни. Між нами та смертю – армія наша. Між нами та ворогом – стіна, що складається з таких людей, як цей хлопець, який не встиг прожити й півжиття.

Він був світлою й веселою людиною. Завжди усміхався. Навіть після бою жартував, піднімаючи побратимам настрій. Вирізнявся справедливою і чуйністю, ніколи не залишав ближнього в біді, нічого не боявся.

Його батько відслужив рік на цій війні, а потім його справу продовжив Богдан.

18 вересня він прибув у Станцію Луганську. Казав з гордістю: “Я захищаю Україну”.

Навідник БМП-1 14-ї Окремої механізованої бригади загинув пізно ввечері від кулі снайпера під час важкого бою.

Залишив у розпуці батька, бабусю, дідуса, тіток, двоюрідних братів і сестер. Поховали героя в Нововолинську на кладовищі біля Низкиницького монастиря.

Останній пост у соцмережі Богдана – рядки Ліни Костенко:

Нам треба жити кожним днем,
Не ждять омріяної дати.
Горіть сьогоднішнім вогнем,
Бо “потім” може й не настати...

Ян ОСОКА, “Незборима нація”

НАШ МАТРОСОВ

Тебе чекали, брате, вдома. Чекала сива мама, чекала молода дружина та двоє донечок-близнюків. Кожен ранок виглядали, кожен вечір молилися, кожної неділі ходили до церкви. Вони чекали тебе, друже!

Сьогодні ти повертаєшся. Повертаєшся шляхом сизокрилим, піснюю недоспіваюю... Повертаєшся навіки додому. Рідні дочека-

лися, але не так, як хотіли, не так, як мріяли.

Увечері 8 вересня 2016 р. внаслідок мінно-вибухових травм загинув боєць 46 ОБСпП “Донбас-Україна” старший розвідник розвідзводу розвідувальної диверсійної роти Вадим Петрович Матросов, 1989 р. н., уродженець місті Любашівки Одеської області.

Його мобілізували в шосту хвилю. Він вирішив, що його місце тут, на передовій, серед побратимів. Тому уклав контракт.

Хоробий. Відважний. Надійний. Взірець розвідника. Ти так мріяв про незалежну, вільну Україну. Ти віддав за мрію найцінніше – життя. Пробач, що не вберегли... Царство небесне, друже! Ти навіки в наших серцях.

Вадим ВОВК

ДЕНИС АНАТОЛІЙОВИЧ МАЙБОРОДА-“КРАСАВЧИК” (15.02.1980, м. КРИВИЙ РІГ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛ. – 30.04.2017, БІЛЯ СМТ КАТЕРИНІВКИ ПОПАСНЯНСЬКОГО Р-НУ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛ.)

“Я розвідник. Я витвір цієї війни. Легенда. Безіменної неоголошеної війни.

Я слід у багні. Свист стодвцятки... Постріл гармати. Розрив гранати.

Я є, і водночас мене немає”.

У школі Денис мав жагу до навчання. Із захопленням вивчав історію і географію. Брав участь в олімпіадах, здобував нагороди і грамоти. Після занять у школі грав у футбол, займався кікбоксингом. Виступав на змаганнях з колективом кікбоксерів професійного бійцівського клубу “Барс” із Кривого Рогу.

Із дитинства хотів стати військовим. У 4 класі вже мріяв стати прикордонником.

Після закінчення школи вступив до Криворізького державного педагогічного інституту на “фізмат” (фізика та інформатика), але не довчився – пішов на військову службу. Дуже чекав повістки з військкомату, яку мати приховала від нього – щоб довчився. Не дочекавшись, сам пішов до військкомату. Запитав, чому не викликають. Так і опинився на службі в армії.

Служив у м. Кременчуку в 23-му Окремому аеромобільному прикордонному загоні спеціального призначення (одна з бригад ВДВ ЗСУ). 1999-го повернувся додому та пішов працювати в охорону залізничної шахти “Родіна” в Кривому Розі. А тоді вирішив вступати у виш прикордонних військ у Хмельницькому – в Національну академію Державної прикордонної служби України ім. Богдана Хмельницького. Але місця були

лише на платний факультет... У родині Дениса таких грошей не було. Тоді поїхав в Одесу вступати до Військової академії. З таким гарним шкільним атестатом його повинні були прийняти без екзаменів. Але знову мрії розбилися – треба було платити за навчання. І Денис повернувся на роботу в охорону шахти “Родіна”.

У 2009 р. склав вступні іспити до Криворізького технічного університету, на інженерний факультет. Здобув диплом спеціаліста. Одружився, народив сина Дмитра...

До війська пішов у найтяжчу хвилину – на початку квітня 2014-го.

Командир 2-го відділення 1-го взводу роти глибокої розвідки 131-го Окремого розвідувального батальйону ЗСУ Денис Майборода обов’язки виконував сумлінно. Намагався привчити своїх хлопців до вивчення топографії, наполягав на детальному вивченні місцевості – щоб мати успіх у розвідці. Завжди був попереду всіх.

Коли приїжджав у короткі відпустки, мати питала, чому він знову їде на війну. Денис відповідав: “Там всі хлопці ідеїні. Демобілізуються, посидять трошки – і назад повертаються, на війну. Як я їх покину?”

За час війни здобув 11 нагород. Загинув на передовій унаслідок мінометного обстрілу ворога (в день вшанування героїв Холодного Яру).

У день прощання в Кривому Розі оголосили день скорботи і припустили державні прапори. Прощаючись із Денисом Майбородою, криворіжці ставали навколішки.

Провести земляка в останню путь приїхало кілька сотень працівників “Кривбасзалізрудкому”, однокурсники, волонтери, бійці 40-го батальйону, 17-ї танкової бригади, добровольці, представники міськради та виконкому Попровського району.

Поховали козака 3 травня на Алеї Слави центрального кладовища. Залишив у смутку батька Анатолія, маму Ніну, брата Юрія та сина Дмитра (11 років).

Загиблі українці вже не зможуть розказати про себе. Тому ми повинні вписати їхні імена в історію.

Ім’я Дениса Майбороди назавжди закарбовано в Літописі втрат української армії!

Літопис UA, “Незборима нація”

Триєдиний символ України: волонтер Олег Ганжа, артилерист 72-ї бригади Чорних запорожців Олексій Туманов і книга про зв’язку полку Чорних запорожців Армії УНР.

ЧОРНІ ЗАПОРОЖЦІ ПОВЕРНУЛИСЯ ДО УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ

У січні 2017 р. Історичний клуб “Холодний Яр” скерував командирів 72-ї ОМБр Андрієві Соколову звернення. “На наше переконання, саме Армія УНР має стати зразком і орієнтиром для сучасного українського війська, – писали ми. – Наші збройні сили мають набутти українського змісту й питомого українського обличчя. Пропонуємо Вам почати цей історичний процес і на виконання Указу Президента Укра-

їни звернутися до Головнокомандувача з проханням надати Вашій лицарській частині – 72-й бригаді – ім’я Чорних запорожців. Нехай пам’ять про наших славетних пращів, які били московські полки сто років тому, наснажує до перемог козаків і офіцерів 72-ї бригади та інших частин”.

У березні 2017 р. Історичний клуб “Холодний Яр” видав книжку “Чорні перемагають. Спогади про

пращів козацтва 72-ї бригади”. На її початку ми вмістили повний текст звернення до полковника Андрія Соколова. Близько 700 її примірників Валерій Мартишко поширив у різних частинах бригади, яка продовжує хоробро й успішно битися з московським ворогом під м. Авдіївкою.

І ось 24 серпня на сайті 72-ї бригади з’явилося повідомлення: “Відповідно до Указу Президента України від 23.08.2017 № 234/2017 “Про присвоєння почесних найменувань військовим частинам Збройних Сил України та уточнення деяких найменувань” тепер ми офіційно – Чорна бригада! Чорних запорожців! Ворог не пройде! Вітаємо усіх!”

Чорні запорожці повернулися до української армії. Широ радіємо! Славка полковникам Петрові Дяченку та Андрієві Соколову – командирам непереможних Чорних!

Роман КОВАЛЬ

На світліні
Чорні запорожці 72-ї ОМБр.

кількості втрат. Усе це змішується, як і тисячі людей навкруги. Ідучи вулицями рідного міста, відчуваєш, як серця б’ються в унісон, як тріпочуть від любові й поваги до нашої країни. Хо́да нескорених – унікальне явище. Вона показала нашу єдність, яка в ці нелегкі часи важлива, як ніколи раніше. Я пишаюся цими

людьми і своєю державою. Із Днем Незалежності, Україно!”.

“Незборима нація”

ХОДА НЕСКОРЕНИХ

На День Незалежності в Києві Хрещатиком і вул. Михайлівською пройшла багатотисячна Хо́да нескорених. У ній взяли участь родини Небесної сотні, родини загиблих у російсько-українській війні, родини полонених та безвісти зниклих воїнів, волонтери, медики, капелани, представники кримськотатарського, грузинського і білоруського народів, члени Історичного товариства “Чорні запорожці”.

У ході взяли участь учасники і ветерани АТО: вояки батальйону “Донбас”, 24-го ОШБ “Айдар”, 72-ї ОМБр, Окремої добровольчої чоти “Карпатська Січ”, 11-го батальйону “Київська Русь”, представники ДУК “Правий сектор”, Легіону Свободи та інших лицарських формацій.

Організаторами виступили Ляна Гайдук (Історичний клуб

“Холодний Яр”), режисер Сніжана Потапчук і Олена Бондарук-Ладна. Меморіальний мітинг вела народна артистка України Наталія Сумська. Співали Христина Панасюк, Валерій Мартишко, В’ячеслав Купрієнко, Олександр Клец та Ляна Гайдук.

Роман Коваль у своєму виступі привітав вояків і волонтерів з поверненням до українського війська Чорних запорожців, адже від 24 серпня

72-га Білоцерківська бригада називатиметься 72-ю бригадою Чорних запорожців. Роман Коваль проінформував, що 93-тя бригада виявила бажання називатися Холодноярською.

Учасники ходи продемонстрували високий рівень самоорганізації та гідності.

Це була Хо́да пам’яті героїв, які віддали життя за нашу незалежність.

Хо́да нескорених наповнила серця гордістю за свій народ.

“Я вперше взяла участь у Ході нескорених, – написала Катерина Льницька. – Вона викликала піднесення бойового духу, гордість за Батьківщину та її відважних захисників, і смуток від розуміння

ЧЕРЕЗ “НОВУ ПОШТУ” МОЖНА ПРИДБАТИ

Книжки можна придбати через “Нову пошту”, попередньо переказавши кошти на картку Романа Ковалю у ПриватБанку: 5168 7556 2267 7496. Переславши гроші, зателефонуйте до редакції.

Повідомлення можна зробити й електронним листом на адресу редакції. Окрім вартості книжки, замовник оплачує й доставку.

Тел. (044) 242-47-38, 067-726-30-36. “Український календар Визвольної боротьби” Романа Ковалю – 45 грн. “Чорні перемагають” Романа Ковалю – 33 грн.

“Історія Холодноярської організації” Романа Ковалю – 25 грн. “Отаман Зелений” Романа Ковалю – 65 грн. “Прочитайте тую славу” Ольги Страшенко – 35 грн. “Полібрадський полк” Армії УНР Романа Ковалю і Віктора Моренця (т. 1) – 100 грн. “Полібрадський полк” Армії УНР Романа Ковалю, Віктора Моренця та Юрія Юзича (т. 2) – 100 грн. “Отаман Орлик” Романа Ковалю – 45 грн. “Сто історій Визвольної війни” Романа Ковалю – 65 грн.

“Похід Болбочана на Крим” Бориса Монкевича – 45 грн. “Крізь павутиння змосковщення” Романа Ковалю – 50 грн. “Шевченкіана Михайла Гаврилка” Романа Ковалю – 50 грн. “100 облич Самостійної України” Романа Ковалю – 50 грн. “Солодко-гіркий романс”, аудіодиск Людини Хворост, 50 грн. “Історія України-Русі” Миколи Аркаса – 60 грн. “Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею” Романа Ковалю – 300 грн. “Тиха війна Рената Польового” Романа Ковалю – 150 грн.

HTTP://NEZBORYMA-NACIYA.ORG.UA/

У редакції через “Укрпошту” можна придбати такі книги:

(ціну вказано, враховуючи вартість пересилки книг поштою):

“Полібрадський полк” Армії УНР Романа Ковалю і Віктора Моренця (т. 1) – 125 грн.

“Полібрадський полк” Армії УНР Романа Ковалю, Віктора Моренця та Юрія Юзича (т. 2) – 125 грн.

“Український календар Визвольної боротьби” Романа Ковалю – 65 грн.

“Чорні перемагають. Спогади про пращів козацтва 72-ї бригади” – 44 грн.

“Отаман Зелений” Романа Ковалю – 85 грн.

“Історія Холодноярської організації” Романа Ковалю – 35 грн.

“Прочитайте тую славу” Ольги Страшенко – 50 грн.

“Отаман Орлик” Романа Ковалю – 70 грн.

“Сто історій Визвольної війни” Романа Ковалю – 80 грн.

“Похід Болбочана на Крим” Бориса Монкевича – 69 грн.

“Крізь павутиння змосковщення” Романа Ковалю – 68 грн.

“Шевченкіана Михайла Гаврилка” Романа Ковалю – 74 грн.

“100 облич Самостійної України” Романа Ковалю – 71 грн.

“Історія України-Русі” Миколи Аркаса (2-ге, краківське, видання) – 82 грн.

“Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею” Романа Ковалю – 325 грн.

“Тиха війна Рената Польового” Романа Ковалю – 175 грн.

Аудіодиск “Солодко-гіркий романс” Людини Хворост – 70 грн.

Книги можна придбати, попередньо переказавши кошти електронним переказом на ім’я Р. М. Ковалю, вул. Курська, 20, пом. 14, Київ, 03049.

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ ТОБІ, МИКОЛО!

18 серпня виповнилося 65 років Миколі Куцину, моему доброму товаришеві, молодшому братові Олега Куцина, командира “Карпатської Січі”.

Микола був товариський, добрий, веселий і щедрий. Завжди усміхнений, готовий прийти на допомогу. Від нього я ніколи не зазнавав прикрощів.

З кінця 1980-х років Микола брав активну участь у боротьбі за Українську державу. Був співзасновником Товариства української мови ім. Тараса Шевченка на Тячівщині, активним членом НРУ, згодом ДСУ, а тоді ВО “Свобода”, учасником Помаранчевої революції, багаторічним передплатником газети “Незборима нація”.

Фінансував і брав участь у перепохованні вояків Карпатської України, фінансував літні табори патріотичної молоді в Карпатах.

Важка хвороба здолала його, коли було йому 44 роки.

Помер 18 січня 2012 р. в м. Тячеві Закарпатської області. Похований у с. Нересниці, де жив, де народилися його діти. Вічна пам’ять Тобі, Миколо!

Роман КОВАЛЬ

ВИШИВАНА ШЕВЧЕНКІАНА

Віра Павлівна Рябчук вишивала все життя. Її син Іван ріс у чарівному світі української вишивки. Але він захопився музикою. Викладав хороше й оркестрове диригування в Уманському педагогічному училищі. А після смерті матері у 2002 році несподівано почав вишивати. У Віри Рябчук не було доньки, тож її мистецтво успадкував син.

Іван Іванович вишив з півсотні поезій Тараса Шевченка. Скрізь значає час і місце написання Шевченком вірша, час і місце вишивки.

Перед президентськими виборами Іван Рябчук вишив “Гамалію” і на полотні “дописав”:

Святий Боже, дай нам славного Гамалію,
Хай й тепер рятує він нашу бідну Україну!

Коли вишивав вірша “Ой чого ти почорніло, зеленее поле?”, стала трагедія під Іловайськом. Іван Рябчук вишив:

Попід містом Берестечком
В Іловайському котлі
Наші славні козаченьки
За Україну полягли.
Про них слава не зникає,
Бо герої не вмирають!

До поезії “Великий льох” вишив епіграф:

Чверть століття як нема
Двоголового ярма!..
Ой не смійтесь, злі люди;
Воля випала не всюди,
Мусим змести скрізь оту –
Москалівську сволоту!

Виставка вишивки Івана Рябчука “Вишитий Кобзар” експонувалася в багатьох музеях та інших закладах культури Києва, Київщини, Прикарпаття, Буковини, а також у Литві й Латвії. Майстер дарує музеям свої роботи. Зокрема, Уманській картинній галереї подарував твір “Гонта в Умані” – уривок із поеми “Тайдамаки”.

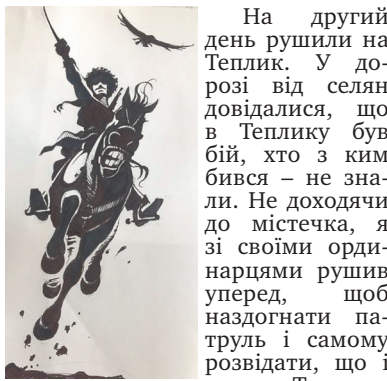
Жінки, які захоплюються вишивкою, стверджують, що роботи Рябчука ідеальні.

Торік майстру виповнилося 75 років.

Бажаємо п. Іванові довгих творчих літ!

Анатолій ЗБОРОВСЬКИЙ,
директор Ірпінського
історико-краєзнавчого музею

“БЛИСК МОЄЇ ШАБЛІ БУВ СИГНАЛОМ ЗАКІНЧЕННЯ БАЛАЧКИ”

Це було по годині 10-й вечора. На східній краю містечка мене затримав оклик:

– Стой, хто їдет?
Відповідь відома:
– Свай!
Висипався з десятка осіб у цивільному нам назустріч, всі озброєні. Прийняли нас, видно, за большевиків, бо почали вітати нас як Червону армію. Видно, всі були місцевими шишками, бо один поперед одного хвалилися, що і хто з них зробив...
– А хто ж із вас був організатором повстання? – питаю.
– Не хвалюсь, ето бил я! – ствердив один.
Я вже мав досить розмови, а для козаків блиск моєї шаблі був сигналом закінчення балачки.

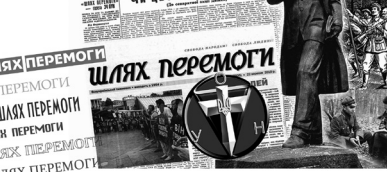
Петро ДЯЧЕНКО, командир
полку Чорних запорожців, 1920 р.

Щиро подяка за пожертви на “Незбориму націю”
Ігореві СМЕТАНСЬКОМУ і Світлані МИРОНЧАК

Щиро подяка за пожертви
на Історичний клуб “Холодний Яр”
Анатолію ЛИТВИНЕНКУ (500 грн),
Олені ОСАДЧУК та Орестові ГАРАНДЖІ (по 200 грн),
Євгену ЧОРНОМУ (100 грн) і добродію з Харкова (450 грн).

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ЧАСОПИС

переплатний
індекс:
30504

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Її редактор Роман Коваль – дослідник Визвольної боротьби українців за свою державу у 1-й половині ХХ століття. Ця газета – про долі Українських січових стрільців, вояків Галицької армії, Армії УНР, повстанських отаманів та їхніх козаків, Карпатську Січ, ОУН, УПА, вояків АТО, а також про кобзарів, письменників, нові книжки про Визвольну боротьбу, які видає Історичний клуб “Холодний Яр”.

Ціна передплати на 6 міс. – 22.16 грн.

Наш індекс – 33545

Редактор
Роман Коваль
Верстка
Олександр Литвин
Коректор
Надія Овчарук
Інформаційне забезпечення
Микола Владзімірський,
Ляна Гайдук

Технічний директор
Максим Селюзкін

Адреса для листування
03049, Київ,
вул. Курська, 20, пом. 14.
Тел./факс: 242-47-38
kovalroman1@gmail.com

Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати тексти. Видання зареєстровано 28.12.1993 р. у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження. Серія КБ №325.

Наклад 3000 примірників. Видруковано 28.08.2017 р. ТОВ “Прес Корпорейшн Лімітед” Номер замовлення 1710308

Засновник
Роман Миколайович Коваль